

INDIVIDUALISTEN

Kunstneren

Romantikeren

Melankolikeren

Æsteten

Det tragiske offer

Den udsøgte

ENEAGRAMTYPE 4

4'ere er følsomme mennesker, der finder rigdom og mening i autentiske forhold til andre. De nyder symbolske, æstetiske udtryk og kan derfor være tiltrukket af flere forskellige kunstarter. 4's kunstneriske sans er ofte forbeholdt det sofistikerede og unikke. 4 føler tit, andre ikke forstår dem og kan reagere stærkt på det med vrede eller sorg.

4 er lykkeligst, når de føler sig specielle og dybt forbundet. 4 er villig til at opleve det mere sorgfulde i livet - begrebet melankoli kan faktisk have en vemodig kvalitet. 4 finder ofte det almindelige og ordinære kedeligt og det mere fjerne eller uopnåelige tiltrækkende.

På den måde opretholder 4 sin identitet ved at opfatte sig selv som fundamentalt forskellig fra andre. 4 føler, at de er helt anderledes end andre mennesker, og at ingen som følge deraf kan forstå eller elske dem rigtigt. De ser ofte sig selv som usædvanligt talentfulde og i besiddelse af særlige og enestående gaver, men samtidig også som særligt ugunstigt stillede eller fejlbehæftede. Mere end

nogen anden type er 4 pinligt opmærksomme på deres personlige særpræg og mangler.

Sunde 4'ere er ærlige overfor sig selv. De har adgang til alle deres følelser og kan se på deres motiver, selvmodsigelser og emotionelle konflikter uden at benægte eller forskønne dem. De bryder sig ikke nødvendigvis om det, de ser, men de forsøger ikke at rationalisere deres tilstand, ligesom de heller ikke skjuler den for sig selv eller andre. De er ikke bange for at se den usminkede sandhed om sig selv.

Sunde 4'ere er derfor parat til at afsløre meget personlige og måske skamfulde ting om sig selv, fordi de er indstillet på at forstå realiteten i deres oplevelse, så de kan opdage, hvem de er, og forlige sig med deres følelsesmæssige historie. Denne evne sætter også 4 i stand til at udholde lidelse med en rolig styrke. Det gør det nemmere for dem at bearbejde smertelige erfaringer, der måske kunne overvælde en anden type, fordi de er fortrolige med deres egne mørkere sider.

Ikke desto mindre beskriver 4 ofte følelsen af at mangle noget i sig selv, om end de kan have svært ved at definere helt præcist, hvad dette "noget" er. Er det viljestyrke? Socialt velbehag? Selvtillid? Følelsesmæssig ro? Alt sammen noget, de synes at se i overflod hos andre. Med tiden, når de får det nødvendige perspektiv, forstår 4 almindeligvis, at de er usikre omkring visse aspekter af deres selvbillede - deres personlighed eller jeg-strukturen. De føler, at de mangler en klar og stabil identitet og ikke mindst en social persona, som de følger sig på bølgelængde med.

Skønt det er sandt, at 4 ofte føler sig anderledes end andre, ønsker de ikke i virkeligheden at være alene. De kan føle sig socialt mærkværdige og forlegne, men har også et dybt ønske om at forbinde sig med mennesker, der forstår dem og deres følelser.

4's mantra kunne være: "Jeg er mig selv. Ingen forstår mig. Jeg er anderledes og speciel". Men samtidig ønsker 4 i hemmelighed at kunne have den samme lethed og det samme selvværd, som andre ser ud til at have.

I løbet af livet kan 4 prøve flere forskellige identiteter for at se, om de passer dem, idet de bygger på den stil og de præferencer og egenskaber, som de finder tiltrækkende hos andre. Men under overfladen er de stadig usikre på, hvem de virkelig er. Problemet er, at de hovedsagligt bygger deres identitet på følelserne. Når 4 kigger indad, ser de et stadigt skiftende mønster af følelsesmæssige reaktioner, og faktisk opfatter de en reel sandhed om menneskets natur - nemlig at den er dynamisk og konstant foranderlig. Men fordi de ønsker at skabe en stabil og pålidelig identitet på baggrund af deres følelser, prøver de at udvikle nogle af dem og samtidig forkaste andre. Nogle følelser opfattes som "mig", hvorimod andre ikke er "mig". I forsøget på at fastholde og udtrykke bestemte sindsstemninger mener 4, at de er sande mod sig selv.

Så længe 4 tror, at der er noget grundlæggende i vejen med dem, kan de ikke give sig selv lov til at opleve eller glæde sig over deres mange gode egenskaber. Hvis de skal acceptere disse positive egenskaber, mister de også deres identitetsfølelse (som lidende offer) og må undvære en relativt sammenhængende personlig identitet (hvilket er deres basale frygt).

4 udvikler sig, når de lærer at se, at en del af deres historie ikke er sand - eller at den i hvert fald ikke længere er aktuel. De gamle følelser begynder at forsvinde, når 4 ikke længere underholder sig med deres fortidige historie. Den er ikke relevant for, hvem de er nu.

STYRKER: Kreativ, udtryksfuld

UDVIKLINGSOMRÅDER: Intens, selvoptaget

BESKRIVENDE BETEGNELSER: Tragisk • Romantisk • Kunstner • Æstetiker • Individualist

PERSONLIGHEDENS KARAKTERISTIKA: Kunstnerisk • Individualistisk • Søger mening • idealiserer det uopnåelige • Følelsesmæssig sensitiv • I kontakt med det som mangler

OPMÆRKSOMHEDENS FOKUS: Vil jeg blive afvist eller føle mig forkert? • Kan jeg udtrykke mig selv?

VERDENSBILLEDE: I denne verden har andre noget, som jeg mangler. Hvad er der galt?

VINGEBESKRIVELSER

4 med 3'er vinge kan være mere energiske og sofistikerede og kan gå efter eftertragtede stillinger. I den sunde position (se senere) kombinerer 4 kreativitet og ambition. De nærer et ønske om at forbedre sig og beslutningen om at nå et mål er ofte forbundet med personlig advancement. De er mere sociale end mennesker i den anden undertype og ønsker både at have succes og være markante.

I middel position er 4 med 3'er vinge mere selvbevidste og opmærksomme på spørgsmål, der vedrører deres egen værdi, og hvordan de virker på andre, end mennesker i den anden undertype. De ønsker at blive anerkendt både som sig selv og for deres arbejde, og de lægger typisk mere energi i alt, hvad der påvirker deres måde at præsentere sig på. De er mere praktiske men også mere ekstravagante.

De opfatter sig selv som fine og elegante og er optaget af social blåstempling. De kan også være konkurrerende og nedladende overfor andre.

4 med 5'er vinge kan være mere afdæmpede, private og analytiske. I den sunde position har 4 med 5'er vinge tendens til at være overordentlig kreativ, idet de kombinerer emotionalitet med en god opfattelsesevne og originalitet. De er mindre optagede af anerkendelse og status end den anden undertype og er meget personlige og særegne i deres måde at udtrykke sig på, idet de i højere grad skaber for sig selv end for et publikum. De udfordrer tit konventioner og autoriteter på godt og ondt og bryder alle regler, når det gælder om at udtrykke sig selv.

I middelposition er 4 med 5'er vinge mere indadvendte og socialt tilbagetrukne end den anden undertype og er tilbøjelig til at leve mere gennem deres fantasi. Den virkelige verden er ikke så interessant for dem som de indre landskaber, de selv kreerer. De føler sig tiltrukket af det eksotiske, det mystiske og det symbolske, og deres personlige stil er ofte excentrisk og ualmindelig. De kan have geniale glimt af indsigt, men har problemer med at

gøre det, der er praktisk nødvendigt i virkelighedens verden.

STRESS

Stressede 4'ere bevæger sig mod 2, og det sker typisk, når de føler sig isolerede eller afviste. 4 kan i stressede situationer være alt for hjælpsomme over for andre, men glemmer at tage hånd om sig selv. Stressede 4'ere kan også miste fornemmelsen for, hvem de er og - ligesom 2 - forsøge at blive det, som de tror, andre gerne vil have, at de skal være.

I mere ekstreme tilfælde kan 4 under stress fremkalde følelsesladede scener for at se, om de andre virkelig holder af dem. Denne form for adfærd slider tit på mennesker og får dem til at miste interessen for, eller endda forlade, 4'eren, hvilket uundgåeligt udløser dennes problemer med forladthedsfølelse. 4 kan i dette tilfælde bevæge sig længere mod 2 og forsøge at holde fast i mennesker ved at klynge sig til dem. 4 kan også føle, at det er

uhensigtsmæssigt at afsløre omfanget af deres behov og begynde at skjule deres problemer ved at rette opmærksomheden mod de andres behov: "Jeg er her for at hjælpe dig".

I disse situationer minder 4 alle andre om de fordele, de har opnået gennem forbindelsen med dem, tager æren for deres lykke og finder i det små nogle måde, hvorpå de kan øge menneskers afhængighed af sig. De forsøger at skabe behov, som de kan opfylde, og bliver stadig mere jaloux og besiddende i forhold til dem, de holder af. De kan være besatte af at søge anerkendelse for alt, hvad de foretager sig, samtidig med at de klager over, hvor lidt man påskønner dem.

TRYGHED

4 bevæger sig mod 1, når de føler sig trygge, hvilket ofte gør det muligt for dem at blive mere selvdisciplinerede og mere fokuserede på den ydre virkelighed. 4'ere, som er i deres tryghedspunkt, kan blive mere afbalancerede - udsvingene i deres humør bliver mindre, og de opnår mere ligevægt i deres tanker, følelser og handlinger.

4 forstår, når de er i tryghedspunktet, at der er forskel på at udtrykke sig selv og drukne i stemninger. De er parate til at disciplinere sig og arbejder ihærdigt på at bidrage til deres omgivelser med noget betydningsfuldt. De er ikke længere fjerne tilskuere på sidelinjen, der venter på anerkendelse, men deltager helt og fuldt i livet og udvikler en stærk selvfølelse i kraft af deres arbejde og forbindelser med andre. 4 lærer, hvad den sunde 1'er ved: Virkeligheden i en situation og vores følelsesmæssige reaktion på den er to forskellige ting.

4 indser også, at accept er nøglen til at slippe fortiden og involvere sig kreativt med livet i nuet. Med selvaccept følger tilgivelse for gamle fejltagelser og vanskeligheder, og accept af andre giver mulighed for at indgå i gensidigt tilfredsstillende forhold. 4'eren er ikke længere nødt til at idealisere andre som redningsmænd eller vælte dem ned fra piedestalen, fordi de ikke lever op til 4's urealistiske forventninger. De ser andre, som de er, og kan mere præcist erkende deres egne værdifulde egenskaber uden at gribe til en fantasi-personlighed.

KOMMUNIKATION

Talestil - Bruger ofte ord som jeg, mig, min og mine • Taler om sig selv • Diskuterer følelser • Deler personlige historier • Stiller personlige spørgsmål • Ordvalget kan være meget velovervejet.

4 har det med at bruge ord som jeg, mig, min og mine oftere end alle andre Enneagramstile. 4 deler ofte også personlige historier og involverer sig i problemsnak - dvs. at diskutere situationer, som har gjort dem oprevet. Den hyppige brug af både personligt sprog og det at dele personlige oplevelser har ofte den konsekvens, at samtalen flyttes fra den anden person hen mod 4'eren. På grund af dette bliver 4's talestil nogle gange beskrevet som værende selvreferende.

I deres forsøg på at udtrykke sig bliver 4'ernes sprog således ofte velovervejet og selvoptaget. Da 4 ønsker at blive forstået præcis på den måde, de selv har til hensigt, bruger de på forhånd til på at gennemtænke alternative

dialoger, og derefter vælge den tilgang, der bedst udtrykker deres hensigt.

Kropssprog - Intens • Indtrængende • Synes at have indre fokus, som om de analyserer det, de selv siger • Kommunikerer at de ønsker fuldkommen opmærksomhed • Øjnene kan virke fugtige eller sorgfulde

Når 4 har noget vigtigt at komme frem med, virker de ofte intense og indtrængende. De fremsætter budskabet gennem deres direkte og langvarige øjenkontakt, det åbenbare udtryk i deres ansigter og et laseragtigt fokus på, hvad de ønsker at sige. Det er almindeligt for 4'ere at føle sig sårede, og det viser sig ofte gennem deres forbløffede ansigtsudtryk, og at øjnene glinser. Mange 4'ere ser sorgfulde ud, selv når de ikke er det - især på grund af det permanent fugtige blik.

Blinde punkter - Trækker samtalen tilbage på sig selv ved at bruge selvreferende adfærd • Har virkelig brug for at

fuldende en samtale, selv når den anden ikke længere ønsker at diskutere emnet • Kan virke dramatiske eller kunstige.

4 aner som regel ikke at deres talestil og kropssprog har den effekt at trække opmærksomheden hen på dem selv. De tror, at deres referencer til det personlige, får samtalen til at være mere ægte og deraf giver større mellemmenneskeligt engagement. Denne 4'er adfærd er et af deres blinde punkter.

4 kan lide at diskutere følelser og sindsstemninger, og de søger emotionel afslutning. De mener, at andre også deler dette ønske, eller at de burde. På grund af dette kan andre opfatte 4 som nogen, der dvæler alt for meget ved følelser og som værende utrolig dramatiske eller kunstige.

Forvrængede filtre: Personlig afvisning • At blive negligeret eller nedværdiget • Ønsker ikke at virke unormale • At blive misforstået.

Et af 4's forvrængede filtre er angsten for afvisning, at blive negligeret eller føle sig unormal. Ofte kan 4 forvrænge betydningen af andres udsagn og derved komme til at føle sig nedværdigede eller sårede - eller misforståede.

FEEDBACK

4 forsøger at være ægte og empatiske, når de giver feedback, og denne kombination kan være effektiv. Ikke desto mindre tro 4'ere nogle gange, at de sætter sig i andre sted, når de i virkeligheden blot gætter sig frem til, hvordan de muligvis ville have det i samme situation. Problemet opstår, når den anden person reagerer meget anderledes i forhold til den måde, 4 ville reagere, hvis han eller hun fik den samme feedback.

4 værdsætter sandfærdighed og siger nogle gange præcis, hvad de har på sinde, særligt når de tror, at den anden virkelig har brug for at lytte til dem. Nogle mennesker

sætter pris på dette, men for andre er denne feedback måske for ligefrem.

4 fokuserer sædvanligvis på, hvad der ikke fungerer godt i en situation, og deres feedback kan fremhæve det negative uden at tilbyde det afbalancerede positive. Bskeden kan derfor få et mere dystert skær end situationen egentlig beretter.

4 lægger nøje mærke til den anden og kan lide et meningsfuldt samspil. Der er en stiltiende formodning hos 4'eren om, at andre har eller ønsker dette intense niveau af mellemmenneskelig kontakt. Derfor kan 4 forsøge at tale til og fremdrage den andens dybere følelser. Dette gør 4'eren også for at sikre sig, at feedbackmodtageren forstår både beskeden og 4's intentioner. Af og til hjælper denne slags spørgsmål den anden til at blive mere selvreflekterende, men de kan også have den modsatte effekt og føles påtrængende.

4 skal huske: Selv med din største anstrengelse om at være ægte, sandfærdig og empatisk vil dine intentioner ind i mellem blive misforstået.

Feedbacktips for 4

- Vær empatisk men vær forsigtig med ikke at involvere dine egne følelser så meget, at du forudsætter, at du ved, hvad modtageren føler
- Bevar din sandfærdighed, men tillæg den en positiv tone og medtag positive kommentarer
- Læg mærke til den anden person, men forsøg at matche hans/hendes intensitet, humør og energi i stedet for at forsøge at få den anden til at matche dine

Når du giver feedback til 4 - Skab rapport med modtageren • Brug personlige ord som jeg, mig og mine • Vær forsigtig med ikke at anklage modtageren for noget • Vær klar, direkte og ærlig • Spørg til modtagerens følelser, og lyt, indtil personen viser, at han eller hun er færdig med at tale.

Få modtageren til at føle, at du forstår ham eller hende. Brug "føle" udsagn. Vis omsorg og empati. Få modtageren til at føle, at han eller hun selv har svar muligheder. Bevar

opmærksomheden på personens følelser gennem hele samtalen.

STIK OG STØD

Almindelige 4 stik: At blive ignoreret eller negligeret • At blive bedt om at gøre noget som er i modstrid med hans eller hendes værdier • En situation som fremkalder hans eller hendes misundelse.

4 kan føle sig negligeret og ignoreret, når andre ikke svarer hurtigt nok på deres opfordringer til kontakt - det være sig via e-mail, sms eller andet. Når 4 rækker ud efter andre, har de en tendens til at gøre situationen personlig. De3t er som om de fortolker umiddelbart bekræftende reaktioner som personlig accept, hvorimod forsinket og ikke bekræftende respons fortolkes som personlig afvisning. Når andre ikke reagerer med det samme og gør det bekræftende, begynder 4 ofte at spekulere på, hvad de selv har gjort forkert.

4 har således stor følsomhed overfor afvisning. Det er på dette område, at 4 ofte føler stik. Når 4 rækker ud efter andre, har de ofte på samme tid håb om forbindelse og angst for afvisning. Når den anden ikke reagerer, som 4 ønsker, begynder 4 at beskylde sig selv. Efter denne indledende selvbeskyldning går 4 dog ofte videre med at finde fejl hos den anden - dette er grundlæggende en afskærmning mod den forventede afvisning. Mens denne indre proces med at skifte mellem sårethed, selvmisbilligelse og selvbeskyldning fortsætter, bliver 4 ofte både ophidsede og skyldbetyngede.

Når 4 finder fejl ved den andens adfærd, er det almindeligt, at de fortolker den andens handling på en værdiladet måde. 4 er tilbøjelige til at læse mening ind i deres samspil med andre - en forskel i værdier giver forklaringen og rationale til at være meget oprørte over andre.

4 prøver også at handle på måder, der er i overensstemmelse med deres værdier og bliver ret ophidsede, når de bliver nødt til at samarbejde med andre, hvis værdier de ikke bryder sig om, eller når de er nødt til

at opføre sig på måder, der ikke er i overensstemmelse med deres værdisystem.

4 kender til følelsen af misundelse. Misundelsen referer til at føle, at andre har noget, jeg mangler, i modsætning til jalousi, som betyder: Jeg ønsker at tage noget den anden besidder. Misundelse er mere en individuel sammenligning af sig selv i forhold til andre. Skønt det ofte er ubevidst er misundelse grundlæggende i 4's personlighed.

4's adfærd ved stik: Kan sige noget på en studs måde • Bliver meget stille • Oplever mange følelser intenst på én gang • Overanalyserer situationen for at forstå • Holder fast i følelser i lang tid.

Når 4 føler stik kan de enten sige noget på en studs måde eller blive stille. Udvikler det sig bliver de ofte anspændte og intense og siger meget lidt. 4 kan lukke den ydre verden ude og dykke mere ind i følelsernes verden. Mange forskellige følelser som lidelse, sorg, frygt og vrede, kan være til stede på samme tid og tage afsæt i hinanden. Herefter vil 4 ofte gå i gang med en udførlig mental

analyse, hvor de går fra én fortolkning af, hvad der skete, til den næste. Denne analyse er oftere subjektiv end objektiv, og det er dens grundlæggende formål at give 4 en forståelse af, hvad der er sket. På et eller andet tidspunkt i analysen vil 4's følelser igen komme frem og oftere med større intensitet end tidligere. Efter denne genopståen af følelserne kan analysen og udviklingen af mange fortolkninger fortsætte.

Først når 4 er overbevidst om, at de forstår deres egne følelser og grundigt har analyseret situationen, kan de være klar til handling. Handling for 4'ere medfører som regel, at de til fulde udtrykker deres følelser på en autentisk og passioneret måde.

At nærme sig 4'ere der føler stød: Vær åben overfor, at de udtrykker deres følelser • Lyt, indtil 4'eren er helt færdig • Gengiv 4's følelser, tanker og meninger • Antyd ikke, at 4 er alt for følsom • Vær forsigtig, så du ikke virker bebrejdende eller beskyldende

Den bedste tilgang over for 4 er at give dem mulighed for at udtrykke sig fuldt ud, selv i situationer hvor deres adfærd

og reaktioner kan virke urimelige. 4 mærker intenst deres følelser og har behov for at udtrykke dem udadtil. 4 reagerer velvilligt, når den anden er empatisk, modtagelig og ærlig. Undgå at bebrejde eller beskylde 4 for at være for følsomme. Det får dem ofte til at lukke af følelsesmæssigt eller blive rasende.

Dette skyldes, at 4 som regel identificerer sig så stærkt med deres følelsesmæssige side af livet, at de kan have svært ved at se problemfyldte situationer fra en mere objektiv synsvinkel. Da 4 tror, at de er deres følelser, kan en kritik af 4's følelser blive taget som en kritik af 4 som person. Derudover længes 4 efter at blive forstået. Udsagn som nedgør deres følelser, får 4 til at føle sig dybt misforståede, og som konsekvens heraf bliver de ofte vrede.

Dog er de fleste 4'ere villige til at åbne op, hvis de får en ærlig invitation til at dele deres følelser, og isæt hvid de allerede har gået deres myriader af følelser og tanker igennem. Hvis de endnu ikke har gjort dette og foretrækker at tale situationen igennem på et senere tidspunkt, vil de ofte sige, at de ikke er klar til at tale om det pågældende

emne. Eller de kan forholde sig tavse, og alligevel viser deres kropssprog, at de er sårede og vrede. Når 4 er klar, vil de ofte starte situationen, da de godt kan lide at nå en følelsesmæssig afslutning. Når først 4 føler sig hørt af den anden - og gengivelse giver ofte det resultat - så er de som regel klar til selv at lytte. Ofte vil de være åbne overfor det, den anden har at sige, så længe de ikke føler sig bebrejdede eller kritiserede.

Det har været sagt om 4, at de måske eller måske ikke tilgiver, men de glemmer i hvert fald ikke. Deres erindringer om følelser kan være fasttømret i deres sind og krop. Mens de har en åben samtale, som hjælper dem til at udtrykke deres følelser, kan de samtidig beholde deres følsomhed over for problemet, som skabte stød til at begynde med. Tid kombineret med mange positive udvekslinger vil ofte mindste 4's udbrud.

REDSKABER TIL 4

Fortæl andre, hvad der aktiverer stik i dig, når du indleder et nyt samarbejde - Da 4 kan lide at skabe forbindelse tidligt i et samarbejde, kan det være en god ide at tale om stik allerede her - fx omkring at blive afvist, negligeret eller omkring misundelse. Ofte vil 4 dog føle. At det er alt for personligt at afsløre tidligt i et nyt arbejdsforhold men kan måske sige: "Jeg plejer at arbejde godt sammen med andre, når jeg føler mig respekteret og inddraget i samtaler eller møder, som direkte eller indirekte har med mit arbejde at gøre".

Sig noget, lige så snart du bliver opmærksom på stik - Når de føler stik, er 4 tilbøjelig til enten ikke at sige noget eller at sige noget ret spontant. Det er næsten umuligt for dem at forudsige, hvilken reaktion der kommer. Da 4 er følsomme overfor stik, er det vigtigt for dem at udtrykke det så hurtigt som muligt - dog uden at kompromittere den anden. For ikke at respondere alt for aggressivt kan 4 bruge den gammelkendte teknik med at trække vejret dybt tre gange. Dette giver dem en chance for at samle sig og beslutte, hvad de vil sige. Alternativt kan 4 gå et andet sted hen og tænke over tingene, inden de siger noget.

Når du begynder at udvise en adfærd, som indikerer, at du føler stil, så lav noget fysisk, hvis du kan, som fx at gå en tur - mange 4'ere finder tanken om vedvarende konflikt nedslående og deprimerende. Dette kan skabe en sløvhed, hvor 4 koncentrerer deres opmærksomhed på ekkoet af deres følelser og den relaterede mentale analyse af, hvorfor en specifik ting er sket. Selv motion kan blive tilsidesat, når 4 er oprevne. Men motion er godt for 4. Det hjælper til at holde 4's følelser og tanker i bevægelse og flydende og dermed imødegå 4's tilbøjelighed til at recirkulere følelser og tankemønstre af den forstyrrende oplevelse.

Når du føler et stik, så besvar dette spørgsmål: "Hvad siger min reaktion til denne situation eller til den andens adfærd om mig i forhold til min Enneagramstil og de områder, hvor jeg kan udvikle mig? Hvordan kan det at arbejde på mine stik og stød hjælpe mig med at få det bedste ud af mig selv?"

UDVIKLINGSNIVEAUER

SUND POSITION

Niveau 1: Favner livet, beriger livet - 4 slipper forestillingen om, at de har flere fejl end andre, og bliver dermed frigjorte fra deres selvoptagethed. De opnår også deres basale ønske - at finde sig selv og deres betydning - og således bliver deres problem med identiteten og dens stabilitet løst. De er i stand til at forny sig selv og virker forløsende og åbenbarende

Niveau 2: Introspektive, sensitive - 4 fokuserer på deres egne følelser og præferencer for at opbygge en klar følelse af deres personlige identitet. Selvbillede: "Jeg er sensitiv, anderledes og bevidst om mig selv".

Niveau 3: Selvafslørende, kreative - 4 forstærker deres selvbillede ved at udtrykke individualiteten i kreative handlinger. De er veltalende og forfinede, undersøger deres følelser og indtryk og finder måder, hvorpå de kan dele dem med andre. Deres kreativitet er dybt personlig, men har ofte en almengyldig karakter.

MIDDEL POSITION

Niveau 4: Romantiske, individualistiske - 4 begynder at frygte, at deres skiftende følelser ikke kan danne fundament for dem selv og deres kreativitet, og bruger derfor deres forestillingsevne til at forlænge og forstærke deres stemninger. De bruger fantasi og stil til at afstive individualiteten og begynder at drømme om, at nogen vil redde dem.

Niveau 5: Selvoptagede, temperamentsfulde - 4 er bange for, at de andre ikke vil anerkende og påskønne dem og det unikke i dem, og derfor spiller de kostbare for at afprøve, om andre virkelig er interesserede i dem. De er reserverede, selvbevidste og melankolske og tror, at deres skrøbelighed kan tiltrække en redningsmand og holde alle andre på afstand.

Niveau 6: Selvforkælede, dekadente - 4 frygter, at livets krav vil tvinge dem til at opgive deres drømme, og de er fortvivlede over, at de måske aldrig bliver reddet. De føler, at de går glip af livet og misunder andre deres stabilitet. Derfor undtager de sig selv fra "reglerne" og bliver sanselige, fordringsfulde og uproduktive.

USUND POSITION

Niveau 7: Hadefulde, fremmedgjorte - 4 frygter, at de spilder deres liv, hvilket meget vel kan være tilfældet. For at opretholde selvbilledet afviser de alt og alle, der ikke støtter deres selvopfattelse eller følelsesmæssige krav. Deres undertrykte raseri resulterer i depression, apati og konstant udmattelse.

Niveau 8: Selvforagtende, klinisk depressive - 4 er blevet så desperate efter at fremstå som den person, de er i fantasien, at de hader alt ved sig selv, som ikke modsvarer den. De afskyr sig selv og hader andre for, at de ikke har reddet dem. De kan sabotere de sidste rester af noget godt i deres liv.

Niveau 9: Fortvivlede, selvornægtende - Erkendelsen af, at de har spildt deres liv i jagten på udsigtsløse fantasier er for meget for de usunde 4'ere. De kan forsøge at fremtvinge ydre redning gennem selvdestruktiv adfærd eller ganske enkelt gøre en ende på deres liv for at slippe for den negative selvoplevelse. I nogle tilfælde kan de også begå forbrydelser i affekt.